

KORT VERHAAL VAN DE GENADE GODS,
VERHEERLIJKT AAN

JOSEF HART

ZIJN ZALIGMAKENDE ROEPING, DIEP VERVAL,
VRIJE RECHTVAARDIGMAKING EN DAAROP GEVOLGD GENADELEVEN.

Toegevoegd: 1 preek over Matthéüs 2:2a
Waar is de geboren Koning van de Joden?

Vertaald uit het Engels door

C. B. VAN WOERDEN

UITGEVERIJ G. KOOL

VEENENDAAL

1978

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2004

BERICHT AAN DE LEZER.

Onuitsprekelijk groot is het voorrecht, dat de kerke Gods begunstigd is geworden met het waarachtig Woord van God, de dierbare Bijbel. Groot ook is het voorrecht van de kerk, dat de Heere haar begunstigd heeft met een grote menigte herders en leraars, die de heilgeheimen en verborgenheden van Gods Woord voor haar geopenbaard en verklaard hebben.

Velen dezer dienstknechten Gods hebben niet alleen de aan hen toevertrouwde kudden bij hun leven geweid met wetenschap en verstand, maar spreken ook nog, nadat zij gestorven zijn. Hun grote Zender had hun een ruime mate van Zijn Geest meegedeeld, waardoor zij in staat gesteld werden, om het Woord Gods recht te snijden en onderscheiden geschriften, in den vorm van predikatiën als anderszins samen te stellen en aan tijdgenoten en nakomelingen over te leveren.

De voorraad van deze geschriften, welke vooral sedert de Reformatie in de 16^e eeuw in het licht verschenen zijn, is ongemeen groot. Inzonderheid hebben vele Engelse, Schotse en Nederlandse Godgeleerden de kerke Gods zeer aan zich verplicht, wegens hunne doorwrochte werken.

Een van de laatste van deze Godsmannen was J. C. PHILPOT, wiens geschriften bij het volk des Heeren ook in ons land in bijzondere achting en van ongewone invloed zijn. PHILPOT was er door den Heere Zelf bij bepaald, dat zijn geschriften ook na zijn verscheiden nog van een bijzonder gebruik zouden zijn, inzonderheid bij hen, die niet langer gemeenschap konden hebben met de georganiseerde kerken, sedert deze opgehouden hebben de grond,- en steunpilaren van de waarheid in den lande te zijn.

Hoe menigmaal hebben de lezers van de predikatiën van PHILPOT de vraag gedaan: "Wie zou toch die HART zijn, wiens woorden door PHILPOT zo veelvuldig aangehaald worden, en omtrent wiep hij zulke uitnemende verklaringen aflegt?"

Welnu de volgende bladen geven op deze vraag het antwoord. De vertaler hiervan ontving het bundeltje *Geestelijke Gezangen* van HART van een zijner vrienden in Engeland. Om deze gezangen naar de eis te vertalen zou men niet slechts de Engelse taal volkomen machtig moeten zijn, maar tevens ook een dichtgeest moeten bezitten, welke aan die van HART evenaren kon.

De Heer J. Campen te Sneek, die de kerke Gods een grote dienst gedaan heeft door het drukken en uitgeven van de meeste geschriften van PHILPOT, wilde echter gaarne ter perse leggen een door HART zelf geschreven stuk, bevattende zijn ervaringen op de weg, welke de Heere met hem gehouden heeft; welk stuk vóór de gezangbundel geplaatst is; alsmede nog enige mede in de bundel voorkomende aantekeningen omtrent die Godvruchtigen zanger.

Ruste 's Heeren zegen op hen, die dit boekje zullen lezen!

JOHANNES VAN HEMERT,
Huisonderwijzer
te AKKRUM.

MR. HART AAN DE LEZER.

In de tweede druk van mijn *Geestelijke hymns* was de voorrede om verscheidene redenen weggelaten, waarvan deze de voornaamste waren.

Het kwam mij voor, dat het verhaal van mijn bevinding door de eersten druk voldoende bekend en verspreid was, en dat het derhalve niet nodig was dat te herhalen. Daar het boekje door de toevoeging van een supplement of vervolg ook meer voor de openbare samenkomsten bestemd werd, waren verhalen, van welken aard ook, daarin ook tamelijk overbodig. - Ook vreesde ik, dat er wellicht een slecht gebruik, van zou gemaakt worden, daar er vele zaken in voorkomen, die niet op de toestand van alle Christenen passen. Daarom was het te vrezen, dat enige dwaze mensen er wellicht de vrijheid uit mochten nemen, om de genade Gods te veranderen in ontuchtigheid, en dat datgene, wat bestemd was, om de oneindige genade Gods omtrent Zijn kinderen te schetsen, door de listigheid van de verzoeker tot een gelegenheid kon gemaakt worden om te vallen.

Maar de ernstige en herhaalde aanvragen, die men naar deze voorrede deed; de sterke begeerte daarnaar, die sommigen te kennen gaven; en vooral de vele berichten, die ik ontving van ernstige christenen, voor wien het zeer gezegend was geweest, en welke voor mij als zovele roepstemmen van de Voorzienigheid waren, welke ik niet gaarne wilde weerstaan, deden mij ten laatste besluiten, om het in de derde oplage te herdrukken. Om dezelfde redenen oordeelde ik het nuttig, om er een vervolg aan toe te voegen.

Ik smEEK de Almachtige God, het verder ten nutte te doen verstrekken voor Zijn kinderen, door hen de rijkdommen van Zijn vrije genade aan de slechtste van de mensen te doen zien, met welk doel het ook geschreven was.

En laten zij, die er aanleiding in menen te vinden, om God te verzoeken of om af te wijken, in de hoop van ook zo wonderdadig teruggeroepen te worden, in bedenking nemen, dat het mogelijk is, dat het berouw ter bekering, dat mij geschonken werd, hun niet zal gegeven worden. Ik belast hen daarom in de Name Gods, zich te wachten voor zulk duivels bedrog; want zij die zeggen: "Laat ons de zonde doen, opdat de genade te meerder worde, hunlieder verdoemenis is rechtvaardig". - En de verdoemenis, welke de mensen zich op de hals halen, door een vermetel misbruik en een moedwillige verachting van het Evangelie is erger dan die van Sodom en Gomorra. Want onze God is een verterend Vuur.

LEVENSLLOOP

Daar ik het voorrecht had, uit gelovige ouders geboren te zijn, (ca. 1712 te Londen) zo had ik van kindsbeen af de gezonde leerstellingen van het Evangelie ingezogen. Ook was ik van mijn jeugd af niet zonder indrukken des harten, consciëntieovertuigingen en zielroerende gemoedsaandoeningen door de verborgen twistingen van Gods Geest. Maar die indrukken waren niet diep; noch de invloeden blijvende; daar zij telkens vernield en uitgeblust werden door de ijdelheden en ondeugden van mijn kindsheid en jeugdige leeftijd.

Omtrent het een-en-twintigste jaar van mijn leven (1733) begon ik in grote angst te verkeren, omtrent de toestand van mijn ziel. De *Geest van de dienstbaarheid* bracht mij grotelijks in bekommering, hoewel ik mijzelf in Gods gunst trachtte aan te bevelen door verbetering van leven, deugdzame voornemens, zedelijke oprechtheid en een stipte waarneming van godsdienstige ordonnantiën; zoals, naar ik geloof, onder wettische overtuigingen, de meesten doen. Ik trachtte mijn vlees ten onder te brengen door vasten en andere belachelijke handelingen van boetedoening en mortificatie. Telkens wanneer ik werd gevangen genomen door mijn lusten - hetwelk inderdaad dikwijls het geval was - trachtte ik bij God weer in gunst te geraken door droefheid over mijn misslagen; die, naar ik hoopte, wanneer die met tranen gepaard ging, in de Hemel voor gangbare munt zoude doorgaan. Dan schatte ik mij zelf weer gezond en op gelijke voet te staan met mijn bestrijders, tot de volgende val toe, welke gewoonlijk spoedig volgde.

In dezen ongemakkelijke en rusteloze kring van zondigen en berouw-hebben, werken en vrezten ging ik omtrent zeven jaren voort. Toen wedervervoer mij een groot huiselijk hartzeer, waaronder ik echter middelmatig leed, doch monsterachtig zondigde, en ik begon hoe langer hoe dieper in te zinken in de overtuiging van de boosheid van mijn natuur, de bedrieglijkheid en hardheid van mijn harten, de goddeloosheid van mijn levens, de oppervlakkigheid van mijn Christendom en de verblindende van mijn vroomheid. Ik zag, dat ik in een n gevaarlijken staat was, en dat ik een beteren godsdienst hebben moest, dan ik tot hiertoe aangehangen had, voor ik mij zelf met enig recht eert christen kon noemen.

Hoezeer verlangde ik nu de verdiensten van Christus aan mijn ziel toegepast te, gevoelen door de Heiligen Geest! -Hoe dikwijls-deed ik mijn uiterste best om God "mijn God" te noemen! - Maar, helaas ! ik kon dit evenmin doen als ik een doode kon opwekken. - Ik bevond thans door smartelijke ervaring, dat het geloof niet in mijn macht was. Nu werd het bij mij de vraag niet of ik een christen *wilde* zijn, maar of ik een christen *mocht* zijn; niet of ik berouw-hebben en geloven zou; maar of God mij waar berouw en een levend geloof *geven* wilde.

Na enige weken in deze donkere en verschrikkelijke toestand doorgebracht te hebben, behaagde het de Heere mij een weinig te vertroosten, door mij in staat te stellen, dat ik mij enigermate de verdiensten van de Zaligmaker kon toe-eigenen voor mijn ziel. Deze vertroosting nam enige tijd toe. Bij het lezen van de Heilige Schrift werd mijn verstand wonderlijk verlicht, waardoor ik Christus kon zien in vele passages, waarin ik Hem tevoren weinig dacht te vinden. Ik werd daardoor aangemoedigd te hopen, dat ik deel had aan Zijn verdiensten, en aan de weldaden, die Hij voor Zijn volk verworven heeft. Echter was mijn voortgang in deze gezegende staat slechts van korte duur; want onstuimig vooruitsnellende in begrippen, die boven mijn bevinding gingen,

haastte ik mij, om mijzelf tot een christen te vormen door blote leerstellingen. Ik nam de gedachten van andere mensen aan, vóór ik die zelf beproefd had; en begon mij voor een groot licht in de godsdienst uit te geven, met geringschatting dat het inwendig genadewerk door de Heilige Geest in mijn ziel begonnen was.

Deze vrijheid die mij niet door Christus was geschonken, maar die ik mijzelf aangematigd had, ontaardde spoedig in bandeloosheid; waarin ik met grote schreden toenam, en die tot een ontzettende hoogte opklom, zowel in beginselen als in praktijk. In één woord, ik bewandelde zulke gevaarlijke paden, beide van vleeselijke en geestelijke goddeloosheid, dat ik zelf besliste ongelovigen voorbij streefde, ja zelfs ongodsdienstigen en profanen tot een aanstoot was, wegens mijn verschrikkelijke godslasteringen en monsterachtige boosheden. Hardheid des harten hield ik voor een goed vertrouwen; zorgeloosheid ging voor verzekering door; ledige begrippen golden voor groot licht, een dichtgeschroeide consciëntie hield ik voor geloofsverzekering en onbezonnen vermetelheid voor christelijke moed. Mijn daden waren in een grote mate in overeenstemming met mijn begrippen; want ik beelde mij in, dat ik door Christus vrijheid verkregen had, om te zondigen.

Daarom besloot ik ook daarvan gebruikte maken, wanende, hoe meer ik zonder wroeging zondigde, hoe groter held ik in het geloof was. Een tere consciëntie hield ik voor zwakheid. Het gebed liet ik over voor nonnen en schijnheiligen. Een verbroken en verslagen hart was veel te gering en te wettisch voor mij om dit in te willigen, laat staan om dit te begeren. En, om in geen verdere bijzonderheden te treden, zo zal ik er alleen dit van zeggen, dat ik alle onreinheid vurig bedreef; dit was maar al te waar ofschoon het verschrikkelijk is om te horen.

In deze afschuwelijke staat bleef ik ongeveer negen of tien jaren volharden als een losgelaten afvallige, als een vermetel ongodist en als een hardnekkig oproerling; daarbij niet alleen liederlijk levende voor mijzelf, maar ook anderen besmettende met het vergif van mijn misleiding. Ik gaf vele stukken in het licht over verschillende onderwerpen; voornamelijk vertalingen van oude heidense schrijvers. Ik plaatste daarin voorredenen en voegde er aantekeningen aan toe van een verderfelijke strekking, en willigde een vrijheid van denken in, die voor een christen uiterst ongepast was.

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, en Wiens genade evenals Hij Zelf almachtig is, gaf mij niet gans over aan verharding en onboetvaardigheid. Van tijd tot tijd gevoelde ik vertedering des harten en inwendige gewetensangst, en had ik in de grond een geheime hoop, welke dikwijls boven mijn schandelijke verdorvenheden oprees, dat ik niet altijd verlaten blijven en zo als een verworpeling naar de eeuwige verdoemenis lopen zou. Omtrent zeven of acht jaren geleden, begon ik zachtjesaan een weinig te reformeren en een meer matige en ordelijke levenswijze aan te nemen. En, terwijl ik de vorm van de gezonde woorden aannam, en de leerstukken van de vrije genade en rechtvaardigmaking door het geloof alsmede andere rechtzinnige waarheden vasthield, zo was ik nu tamelijk zeker van de goedheid van mijn staat. Te meer, daar ik er nu ook de andere vereisten kon bijvoegen, namelijk die van een goed gedrag.

"Zeker," dacht ik, "kan ik thans niet anders dan in de rechte weg zijn van de gunst van God; daar ik nu verbeterd ben en niet alleen gezonde beginselen heb, maar ook matig en eerlijk in de praktijk ben; niettegenstaande ik voorheen zo ongebonden en profaan was."

Gedurende verscheiden jaren ging ik voort in dezen gemakkelijke, kalme, effen en zorgeloze vorm met een lauwe en smakeloze soort van godsdienst. Echter was ik niet zonder enige geheime invloeden van de liefde Gods en bezoeken van Zijn genade en nu en dan warme aanspraken tot Hem in het eenzaam gebed.

Maar, helaas! in al deze tijd was mijn hart gezond. De fonteinen van de afgronden van mijn zondige natuur waren nog niet opengebroken. Evenwel was ik inwendig overtuigd, dat het geschreven Woord van God tegen mij getuigde, voornamelijk die gedeelten er van, welke de kinderen Gods voorstellen als bedroefden, treurenden en gebrokenen van hart; van welke kenmerken ik vervreemd was. Ook was het bloed van Christus niet krachtadig aan mijn ziel toegepast. Wel zag ik op Zijn dood als op het grote offer voor de zonde; wel dacht ik over Hem altijd met hoogachting en eerbied; doch de onschatbare waardij van Zijn bloed en Zijn gerechtigheid zag ik niet klaar genoeg, om mijzelf verwerpelijk en alle andere dingen schade en drek te achten.

Integendeel. Wanneer ik de Schrift placht te lezen, - hetgeen ik nu geregeld deed, zowel in de Engelse als in de oorspronkelijke taal, - en hoewel mijn geest daarbij dikwijls aangedaan en mijn verstand verlicht was door vele stukken, die over de Zaligmaker handelden, zo was ik er evenwel nog zo ver vandaan, om het te zien of mij toe te eigenen, dat er zulk een noodzakelijkheid in Zijn dood was, en dat deze van zulk een oneindige waardij kon zijn, als daarin wordt voorgesteld, dat ik dikwijls tot het besluit gekomen ben, - o, schrikkelijke diepte van hopeloze goddeloosheid van s mensen val!; van 's mensen hart! - *dat ik dat niet zou willen geloven*. Ja, ik ben dikwijls verzocht geweest, om tot God Zelf te zeggen, dat Hij mij daarvan niet kon overreden, zonder mijn verstand te benevelen en mijn oordeel te krenken door daadwerkelijke dwang en verwoestende kracht.

Omtrent drie of vier jaren geleden geraakte ik in een grote moedeloosheid van geest, terzake dat mij nimmer grote openbaringen en wonderdadige ontdekkingen gedaan waren. Nu was ik zeer zwaarmoedig. Ik schuwde alle gezelschap. Bedrukt wandelde ik alleen, of zat in het eenzame mijn droevige en duistere toestand te bewenen. Geen vriend ter wereld had ik, aan wie ik de last van mijn ziel kon mededelen; hetwelk zo hevig werd, dat ik nu en dan zelfs aarzelde om het nodigest voedsel te gebruiken.

Maar nadat ik menig kommervol en treurig uur in angst en droefheid had doorgebracht, niet zonder sterk en menigvuldig roepen en schreien tot God. Hem smekende, dat Hij Zichzelf aan mij op een klaardere wijze mocht openbaren, was het te midden van een mijner gebeden eveneens alsof Hij mij afvroeg: *Of ik liever de zichtbare openbaringen verkoos*, - waaromtrent ik enige verwarde denkbeelden gevormd had, - *dan tevreden te zijn met mij te verlaten op de nederige en verachte verborgenheid van een gekruiste Man!*? Ik werd in staat gesteld, om het laatste te kiezen; ook gevoelde ik grote troost in het wachtend verbeiden van hetgeen mijn keuze in het toekomstige zoude uitwerken.

Maar zwaarmoedigheid en neerslachtigheid van geest overstelpten mij nog gedurig. Toch placht ik daarvan weder opgebeurd te worden doordien ik mijn ziel mocht uitstorten voor Christus en Hem met roepen, kermen en tranen smeken, *Zichzelf aan mij te openbaren*. Tegelijkertijd bad ik, dat dit zonder smart geschieden mocht; want ik was zulk een lafaard, dat ik gemak verkoos boven iedere andere beschouwing. Dikwijls werd ik beantwoord door zulke gedeelten uit de Schrift als deze: "Ziet, Ik kom haastelijk en mijn loon is met Mij!" - "Houdt, wat gij hebt, totdat Ik kom!"

Bij de laatste woorden sloot ik mijn handen dicht, en riep uit, dat ik liever van iedere druppel bloed wilde scheiden, dan de hoop opgeven, die ik reeds op een gekruiste Zaligmaker bezat. Op de eerste woorden placht ik na overweging van de woorden: "Mijn loon is met Mij," te antwoorden: "*Kom, Heere Jezus ! kom haastelijk!*" Want hoewel ik een smartelijk bezoek wachtende was, toch wachtte en verlangde ik naar zijn komst, gelovende, dat Christus sterkte en kracht zou meebrengen.

In de week vóór Pasen van het jaar 1757 ontving ik zulk een verbazend gezicht van de doodstrijd van Christus in de Hof, dat ik niet zou weten, hoe dit te beschrijven. Ik verloor mijzelf in bewondering en aanbidding. Ik geloof, dat de indruk, die het maakte, te diep was, om ooit weder uitgewist te worden. Ik zal hiervan niet meer zeggen. Alleen zal ik aanmerken, dat, niettegenstaande alles, wat omtrent het lijden van Jezus geopenbaard is, er echter niemand is, die daarvan inderdaad iets kennen kan, dan door de Heilige Geest. Ik geloof ook, dat hij, die er het meeste van weet, er nog maar zeer weinig van kent. Hierop heb ik het eerste gedeelte van lofzang I: "*Op het lijden*", gemaakt; ofschoon ik deze lofzang later veranderd en vermeerderd heb.

Dikwijls placht ik ter neergeslagen te worden door deze woorden: "En werpt de ontrouwen dienstknecht uit in de buitenste duisternis, daar wening zal zijn en knersing van de tanden." Matth. 25: 30. Nu en dan deed mij dit bijna in de uiterste wanhoop zinken; doch soms ontving ik dan weer enige vertroosting.

Eindelijk werd ik verschrikkelijk aangegrepen door de wanhoop; waardoor mijn hoop flauwer werd. Hierdoor werden de verschrikkingen sterker, terwijl deze nog vermeerderd werden door een getrouwe brief, welke ik ontving van een vriend, die voorheen lange tijd mijn metgezel in de goddeloosheid was geweest, doch thans bekeerd was geworden. De overtuigingen, daar ik nu onder gebukt ging, verschilden veel van die wettische overtuigingen, welke ik vroeger gehad had. Ze waren veel slimmer, ja, te verschrikkelijk, om uit te drukken. Ik bezag mijzelf thans als een zondaar tegen het Evangelie; als een die het bloed van Jezus met voeten getreden had en voor wien nu geen slachtoffer voor de zonde meer overbleef. Ik zal hierover niet uitweiden, verkiezende liever te verkleinen dan te overdrijven, doordat ik noch op het lijden van mijzelf, noch op dat van een ander schepsel enig gewicht leg, behalve op dat van de Mens Christus Jezus.

Maar, zeker, wat ik gevoelde, was zeer verschrikkelijk; want zo diep ging mijn wanhoop, dat er als het ware een wens in mij orees, dat ik slechts verdoemd zou mogen worden met die verdoemenis die over alle overtreders van Gods wet komen zal. Ik dacht niets anders dan dat de heetste plaats in de hel mijn deel zou moeten zijn. Alle Evangelische beloften waren eerder mijn grootste pijnigers, dan dat zij mij konden troosten, omdat zij mijn oordeel slechts zouden verzwaren. De nood en de angst mijner ziel ging gepaard met grote zwakheid van mijn lichaam.

Eens op een morgen wakker wordende gevoelde ik een ondragelijke pijn, alsof kolen vuur mijn nieren verbrandden. Te midden van deze folterende pijn, welke ongeveer een uur duurde, was een van de eerste dingen waarover ik dacht, de doorstoken zijde van Jezus en welke lichaams- zowel als zielssmartten Hij geleden heeft.

Kort na dezen vurige aanval werd ik op zekere avond aangegrepen door een koude rilling. Ik stelde vast, dat dit de ijzige adem van de dood was en dat daarop nu de eeuwige verdoemenis volgen zou. In deze toestand ging ik naar bed; maar ik durfde mijn ogen niet toesluiten, ofschoon de natuur met slaap bevangen was; uit vrees dat ik in de hel zou ontwaken.

Terwijl deze verschrikkelijke tentatiën aanhielden, was ik gewoon dikwijls de plaatsen van openbare eredienst te bezoeken, voornamelijk de tabernakel van Moorfields en de Kapel in Tottenham-Court. Werkelijk ontving ik aldaar enige troost; en hoewel deze niet groot was, evenwel werd die toen hoog gewaardeerd, omdat die zo grotelijks benodigd werd. Over het algemeen evenwel diende alles slechts om mij te veroordelen; om mij mijn afval te doen betreuren, terwijl ik die kinderen Gods benijdde, die sedert hunne eerste bekering in een eerlijke wandel volhard hadden. Ook had ik geen behoefte aan iemand, die mij met de begrippen van de godsdienst bekend zou maken, daar ik met de leerstelsels genoeg bekend was. Doch door smartelijke ervaring leerde ik, dat dorre leerstellingen, hoe rechtzinnig ze ook mogen zijn, geen ziel zullen ondersteunen in de dag van de beproeving.

In deze droevige toestand liep ik er over te mijmeren, (en het is mij nog bijna een wonder) hoe het mogelijk was, dat ik onder alles in de grond nog een kleine hoop had, welke nu en dan opflikkerde maar spoedig weder verduisterd werd door wolken van verschrikking.

Dit duurde tot Whit Sunday (Pinksteren) 1757, toen ik op de inval kwam 's middags naar de Moravische Kapel in Fetter Lane te gaan, waar ik vroeger ook dikwijls geweest was. De leraar predikte over deze woorden: "Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure van de verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen". Openb. 3:10. Hoewel de tekstwoorden en het meeste, wat hiervan gezegd werd, zeer tegen mij schenen te getuigen, zo luisterde ik evenwel met zeer veel oplettendheid en maakte het gehoorde een diepe indruk op mij. Toen de rede geëindigd was, meende ik mij nog naar Tottenham-Court Kapel te haasten; doch op dit oogenblik van gedachten veranderende, keerde ik naar huis terug.

Nauwelijks was ik thuis gekomen of ik gevoelde, dat ik wegsmolt in een zonderlinge verbrokenheid wegens de liefdes-uitlating in mijn gemoed. Dit veroorzaakte, dat ik mij op mijn knieën voor God neerwierp. Terwijl al mijn verschrikkingen thans onmiddellijk verdwenen, vloeiden er in mijn hart zulk een vertroosting, als met geen woorden is uit te drukken. De Heere daalde met Zijn Geest van liefde in mijn ziel af, niet als een hersenschim, maar met zulk een Goddelijke kracht en mogendheid, dat ik als bezweek in gelukzalige verwondering. Ik riep uit: "What Lord, my? Wat, Heere! mij?" Terwijl Zijn Geest in mij antwoordde: "Yes, thou! Ja, u!"

Op mijn tegenwerping, dat ik zo onuitsprekelijk slecht en goddeloos was geweest, (ik was toen juist begonnen, om mij volkomen te verbeteren, in geval ik gespaard mocht worden) was het antwoord: *"Ik vergeef u ten volle en dat vrijwillig! Uw eigen goedheid kan u niet behouden, en uwe goddeloosheid zal u niet verdoemen. Ik werk in u het willen en het volbrengen en zal u veilig door alles heen brengen."*

De verandering, welke ik daarop in mijn ziel gevoelde, was even ongedacht en gewis, als die van iemand, wien plotseling een last, waaronder hij waggelde en bijna zinkende was, van zijn schouders wordt genomen. Tranen vloeiden in stromen uit mijn ogen gedurende een geruime tijd. Ik was zo in vreugde en dankbaarheid verslonden, dat ik nauwelijks wist, waar ik was. Ik wierp mijn ziel gewillig in de handen van mijn Zaligmaker en lag wenende aan Zijn voeten, geheel verenigd zijnde met Zijn wil. Alleen verzocht ik, dat ik van enige dienst mocht zijn voor Zijn Kerk en Zijn volk, wanneer Hij zo genadig wilde zijn mij dat te schenken.

Sedert dat ogenblik genoot ik een zoeten vrede in mijn ziel, en had ik zulke klare en herhaalde openbaringen van Zijn liefde tot mij, dat ik geen andere hemel begeerde. Mijn vorige verschrikkingen waren nu geweken; ook zijn deze sedert die tijd, naar ik geloof, niet meer met zulk een hevigheid teruggekeerd. Hoewel ik tot nog toe weinig tekenen zien kan, dat Hij mijn smeking, om in Zijn dienst nuttig te zijn, ingewilligd heeft; - hoewel ik zeer arm aan goed, doch vol van kwaad ben; - en hoewel ik veel pijnlijke beproevingen en verzoeken in mijn ziel ondervind; echter behaagde het de Heere Zich dikwijls aan mij te openbaren, de verborgenheden van Zijn kruis voor mij te openen en mij in Zijn dierbaar bloed te doen vertrouwen.

Niet lang na deze - zal ik het wederbeking noemen? - werd ik hevig aangevallen met gedachten, welke zo monsterachtig vuil en lasterlijk waren, dat zij evenmin uitgesproken als aangeduid kunnen worden. Ik geloof, dat zulke dingen bijna nooit in het hart van enig ander mens opkwamen; hoewel ik bespeur, dat de meesten van Gods kinderen soms op gelijke wijze worden aangevallen. Evenwel waren de mijne gruwelijk en zwart zonder voorbeeld, ja schenen meesterstukken van de hel te zijn. Gedurende enige maanden lang overvielen zij mij, en deden mij gewoonlijk bitterlijk wenen en tot mijn God ernstig roepen, om ze weg te nemen. Ten laatste behaagde het Hem, dit ook in een grote mate te doen, alhoewel zij nog dikwijls als indringende bezoekers wilden terugkeren; nochtans werd het hun niet vergund met zoveel kracht te komen.

Kortom, ik gevoel mijzelf thans weer zó arm, zó zwak, zó hulpeloos en afhankelijk als ooit tevoren. Maar nu is mijn zwakheid mijn grootste kracht, en ofschoon ik mij nu verheug, zo verheug ik mij evenwel met beving.

Weldra begon ik door Gods Geest bewerkt te worden op een geheel andere wijze, dan ik voorheen ondervonden had. Ik genoot een bestendige gemeenschap met Hem in het gebed. Zijn lijden, Zijn wonden, Zijn zielsangsten werden op een wonderbare wijze aan mij verzegeld. Ik geloofde nu, dat mijn naam diep ingegrift was in het hart van de Heere Jezus met lettertekens die nooit uitgewist kunnen worden.

Met het oog des geloofs zag ik Hem gebukt onder de last van mijn zonden: kermende en kruipende in Gethsémané voor mij. *De vleesgeworden God* werd meer en meer aan mij geopenbaard, en ik ontving geheel andere inzichten in Zijn lijden, dan ik tevoren voedde. Nu zag ik, dat de smart van Christus de smart was van mijn Maker; dat Zijn wonden de wonden waren van de almachtige God. De minste druppel van Zijn bloed scheen mij nu toe meer waarde te hebben dan tienduizend werelden. Had ik weleer gedacht, dat Zijn lijden te klein voor mij was, nu scheen het mij te groot toe. Dikwijls riep ik uit in vervoering van zalige verwondering: "Heere, 't is te veel, 't is te veel; gewiss was mijn ziel zo'n grote prijs niet waard!" Mij was zulk een geest van gevoelige liefde tot de Heere Jezus geschonken, dat ik, nadat ik opgehouden had over mijzelf te treuren, gedurende enige maanden over Hem leed droeg en bitterlijk weende. *Ik aanschouwde Hem, Dien ik doorstoken had.* Ik gevoelde een hevige wroeging in mij, die tegelijkertijd vermengd was met zoveel (sympathie) medegevoel, dat de smart en de vreugde, die ik ondervond, beter gevoeld dan beschreven kunnen worden.

Nu begeer ik niets anders te weten dan Jezus Christus en Dien gekruist. In die verborgenheid van de vleeswording zijn al de rijkdommen van de Goddelijke Wijsheid opgesloten. Deze is het doel, daar ik nog altijd naar jaag. Deze is de beker

van de verlossing, waaruit ik al dieper en dieper wens te drinken, Deze is de kennis, waarin ik wens toe te nemen en waaruit ik tegelijkertijd begeer een dagelijkse toeneming in ware genade en godzaligheid. Alle plichten, middelen, ordonnantiën, enz. hebben dan alleen waarde voor mij, wanneer zij bedauwd zijn met het bloed des Lams; in vergelijking waarvan anders alle dingen maar kaf en doppen zijn. Farizeïsche ijver en Antinomiaanse zorgeloosheid zijn de twee instrumenten van de satan, waarmee deze de kerk van alle eeuwen verbrijzelt als tussen de bovenste en onderste molensteen. De juiste weg tussen deze beide is veel nauwer en veel moeilijker te vinden, dan de meeste mensen en zich verbeelden. Het is een pad, hetwelk het oog van de arend niet heeft gezien, en niemand kan het aanwijzen dan de Heilige Geest.

Laat hier niemand de ingeving van zijn eigen hart vertrouwen, opdat hij gewaarschuwd zijnde de ene klip te vermijden, niet tegen de andere verpletterd wordt! Het onderscheid is voor de mens te fijn, om dat te onderscheiden. Laat daarom de christen onderricht vragen aan zijn God.

Deze twee afschuwelijke monsters kwellen en verbijsteren nog voortdurend mijn ziel; en hoewel de eerste in heiliger gedaante moge verschijnen, nochtans is ze volstrekt niet minder, maar, zo mogelijk, nog afschuwelijker voor mij, dan de laatste. Daarom tracht ik uit de wonderlijke bedelingen Gods aan mij de volgende opmerkingen te trekken.

Aan de ene kant wil ik opmerken:

- *dat het niet is desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.*
- Dat niemand een christen kan maken, dan Hij, Die de wereld gemaakt heeft.
- Dat het de roem Gods is, uit het kwade het goede te doen voortkomen.
- Dat die Hij lief heeft, Hij die ook liefheeft tot de einde toe.
- Dat hoewel alle mensen zich door hun werken in Gods gunst min of meer zoeken aan te bevelen, hem evenwel, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddelozen rechtvaardigt, zijn geloof gerekend wordt tot rechtvaardigheid.
- Dat het bloed van de Verlosser, aan de ziel toegepast door Zijn Geest, het éne nodige is.
- Dat, terwijl het gebed de taak en het werk is van een Farizeeër dit het voorrecht en de lust is van een christen.
- Dat God de smeekschriften van Zijn volk niet aanneemt, omdat zij bidden, maar dat zij bidden, omdat Hij voorgenomen heeft, hun verzoeken te beantwoorden.
- Dat eigengerechtigheid en wettische heiligheid de ziel eerder afhouden van, dan trekken tot Christus; en dat zij, die de zaligheid daardoor zoeken, schaduwen najagen, daar zij het grote einde van de wet misvatten en afdwalen van de Weg, de Waarheid en het Leven.
- Dat Gods voornemen is alleen Zijn Zoon te verheerlijken, en de uitnemendheid van ieder schepsel te vernederen.
- Dat geen gerechtigheid dan de rechtvaardigheid van Jezus, dat is de gerechtigheid Gods, van enig nut is tot aanneming.
- Dat het zijn van een zedig, een ijverig, een godsdienstig mens, nog veraf is van een christen te wezen.
- Dat het oog des geloofs meer ziet op het bloed van Jezus, dan naar de overwinning van de ziel over de verdorvenheid.

- Dat de bedeling van God met Zijn volk, over het algemeen van dezelfde aard, echter zó verschillend zijn, dat de wegen van het een kind van God niet uitgeschetst kunnen worden door die van een ander, zodat men geen regelmatige schets kan leveren van christelijke bekering, christelijke ervaring, christelijke nuttigheid of christelijke omgang.
- Dat de wil van God de enige standaard is van hetgeen goed en recht is.
- Dat de besprenging van het bloed van een gekruisigde Zaligmaker op de consciëntie, door de Heilige Geest een mens heiligt; zonder welke het meest ingetogen leven en de gestrengste tucht onheilig zijn.
- En eindelijk, dat geloof en heiligheid, met iedere andere zegening, gekocht zijn door het bloed van de Verlosser, en dat Hij recht heeft ze te geven wie Hij wil en op zulk een wijze en in zulk een mate als het Hem goeddunkt; alhoewel de geest van de mens lust heeft tot nijdigheid.

Aan de anderen kant wil ik opmerken:

- dat het niet zo gemakkelijk is een christen te zijn, als sommige mensen schijnen te denken.
- Dat om in waarheid op Christus alleen te vertrouwen, wanneer men niets in zichzelf ziet dan kwaad en zonde, een daad is, welke voor een levende ziel even bovennatuurlijk is, als het voor Petrus was, om op de zee te wandelen.
- Dat de blote leerstellige waarheid, hoe zuiver die ook zijn mag, het hart niet veranderen zal, en dat bijgevolg het veranderen van leer nog geen christelijke bekering is. Dat het uitkomen uit het graf van Lazarus en het gevoel, dat hem het leven teruggegeven was, evenveel verschilde van hen, die alleen dit wonder aanschouwden of de zaak geloofden toen het hun verteld werd; als het verschil groot is tussen de gestalte van de ziel, wanneer zij wezenlijk uit zichzelf gaat en haar de gerechtigheid van Christus wordt toegepast door het dierbare geloof van Gods uitverkorenen en tussen het bloot geloven van het leerstuk van de *toegerekende gerechtigheid*, omdat hij ziet, dat dit de leer van de Schrift is, of omdat hij die waarheid met zijn verstand moet toestemmen, wanneer hem die door anderen wordt voorgesteld.
- Dat een discipel, die onverbroken van hart is, maar weinig gemeenschap kan hebben met een Heere, Wiens Hart gebroken is. Dat indien iemand de Geest van Christus niet heeft, hij Hem niet toekomt.
- Dat een biddeloze geest niet de Geest van Christus is; omdat het gebed een christen evenzo noodzakelijk en natuurlijk is, als de natuurlijk mens het voedsel.
- Dat door vele verdrukkingen in te gaan, de gewone weg ten hemel is.
- Dat niet hij de tot Christus getrokken zondaar is, die slechts door een hoofdkennis geleerd heeft, dat hij een zondaar is; maar hij, die door een oprecht berouw in zijn hart zulks gevoelt.
- Dat hij, die gelooft, de zalving van de Heilige heeft.
- Dat een waar christen zo innig met Christus verenigd is als de hand of voet met het lichaam, en bijgevolg met Hem lijdt en zich verheugt.
- Dat een gelovige met God spreekt en verkeert.
- Dat een dood geloof evenmin de ziel kan verwarmen, als een lijk de levenswerkzaamheden verrichten.
- Dat daar, waar een oprecht geloof is, ook gehoorzaamheid en vreze Gods zullen gevonden worden.

- Dat hij die leeft door het geloof des Zoons Gods ook Zijn vlees eet en Zijn bloed drinkt.
- Dat hij, die de Zoon heeft, ook het leven heeft; maar dat hij, die de Zoon niet heeft, ook het leven niet heeft.
- Dat velen zich inbeelden, dat ze grote gelovigen zijn, die echter weinig of in het geheel geen geloof bezitten, terwijl vele anderen, die zich van het geloof verstoken wanen, nochtans Christus aankleven door het geloof van de werking Gods.
- Dat het geloof evenals het goud eerst door het vuur beproefd moet worden, voor het veilig vertrouwd kan worden.
- Tenslotte: dat de christenen door de Heiligen Geest verzegeld zijn tot de dag van de verlossing; op deze verzegeling verlaten zij zich voor de eeuwigheid, en niet op blote kennis of beschouwende begrippen, hoe diep die ook gaan mochten. Zij vrezden zich in te beelden, dat ze rijk zijn, wanneer ze blind en arm zijn; een naam te hebben van te leven en nog dood te zijn; of genoodzaakt te zijn een onzekere toekomst tegemoet te gaan op het twijfelachtige ontwerp van *algemene verlossing*, met hen, die daarom denken zalig te zullen worden, omdat ze denken, dat er niemand zal verloren gaan.

Wat mijn tegenwoordige staat betreft, zo belijd ik nog steeds een zondaar te zijn. Want, hoewel ik niet veel verzocht word tot grove uitwendige daden van ongerechtigheid, nochtans wordt mijn ziel voortdurend verward en gekweld door inwendig verderf en geestelijke boosheid; en dit doet mij dikwijls uitroepen: "O, ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen van het lichaam dezes doods!" De zonden hebben mij nog niet verlaten, hoewel ik evenals vele anderen met mij, eenmaal hoop had, dat ik er spoedig van verlost zou worden. Alles wat ik doen kan, is in alle omstandigheden op Jezus te zien; mij dicht aan Zijn gewonde zijde vast te klemmen; te verlangen om met Zijn gerechtigheid bekleed te worden; Hem te bidden, dat Hij bepleiten moge mijn zaak tegen de geestelijke vijanden, die tegen mij opstaan; te geloven, dat ik rein ben door het Woord, dat Hij tot mij gesproken heeft, hoewel ik mij melaats voel van het hoofd tot de voeten.

In het kort. Ik verblijd mij, niet omdat de geesten mij altijd onderworpen zijn; want helaas! ik bevind, dat zij mij dikwijls te sterk zijn, om ze in toom te houden; maar omdat mijn naam opgeschreven is in de hemel. Dagelijks word ik meer en meer overtuigd, dat de beloften Gods aan Zijn volk onvoorwaardelijk zijn.

Ik wens mijn hope alleen te bouwen op de vrije verkiezende liefde Gods in Christus Jezus tot mijn ziel van voor de grondlegging van de wereld; want Hij heeft mijn ziel verlost van de onderste hel; gelijk ik met aandoening bij ondervinding getuigen moet. Als een brandhout heeft Hij mij uit het vuur gerukt. Terwijl mijn wegen schrikkelijker en in de hoogste graad gevaarlijk waren, was Zijn oog van het begin tot het einde op mij, om mij genadig te zijn. Hij heeft er mij toe verplicht, om veel lief te hebben, wijl Hij mij veel gegeven heeft. Hij heeft mij getoond en toont mij nog dagelijks het afschuwelijk bedrog, de begeerlijkheid, de vijandschap en de trotsheid van mijn hart, maar eveneens ook de ondoorgrondelijke diepte van Zijn genade; hoe diep ik gevallen was maar tevens ook hoeveel zweet en bloed het Hem gekost heeft, om mij op te richten. Hij heeft Zichzelf bewezen sterker te zijn dan ik, en Zijn goedheid meerder te wezen dan al mijn onwaardigheid.

Hij maakt mij op een gevoelige wijze bekend, dat ik zonder Hem niets doen kan. Hij verzekert mij, en maakt mij bekwaam dat te geloven, *dat ik geheel schoon ben, en dat er geen gebrek aan mij is*. Hij noemt mij *Zijn vriend*, hoewel een vijand zijnde; *Zijn*

kind, hoewel ik een verrader ben. Mij, die een tot de bedelstaf gebracht en doorbrenger ben, kleedt Hij met het beste kleed en heeft aan mijn vinger een ring gedaan van eindeloze liefde en genade. Niettegenstaande ik dikwijls door geestelijke vijanden grotelijks in nood gebracht word; bedroefd, geplaagd en schier ter dood toe neergebogen ben, onder het gevoel van mijn tegenwoordige dorheid, ondankbaarheid en kwade neigingen; toont Hij mij in het verborgene Zijn bloedende wonden, en spreekt Hij zacht doch krachtig tot mijn ziel: *"Ik ben uw heil!"*

Zijn vrije onderscheidende genade is het fundament, waarop de rust van mijn arme, vermoeide en verzochte ziel gevestigd is. Hierop is dikwijls mijn hoop gegrond, wanneer ik door geen andere klare blijken ondersteund word, dan alleen door de Geest van de aanneming, welke ik van Hem ontvangen heb.

Hij heeft mij uitverkoren, van voor de grondlegging van de wereld, opdat Hij in mij zou openbaren de onuitsprekelijke rijkdommen van Zijn soevereine genade en oneindige verdraagzaamheid. Hoewel ik anderen een vreemdeling en mijzelf een wonder ben, evenwel ken ik Hem, of liever, word ik van Hem gekend. Hoe arm ik ook ben in mijzelf, nochtans ben ik rijk genoeg in Hem. Wanneer mijn droge, ledige en dorre ziel van dorst versmacht, dan verzoekt Hij mij vriendelijk tot Hem te komen en mijn dorst te lessen aan de Oorsprong. In één woord: Hij maakt mij bekwaam, om op beproefde gronden te zeggen: *"Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geworden."* Amen, ja amen.

KORT GEDENKSCHRIFT OVER Mr. JOSEPH HART

Daar de gedachtenis aan Mr. Hart aan vele christenen zeer dierbaar is, zullen enige bijzonderheden omtrent hem ongetwijfeld zeer welkom zijn. Het is echter jammer, dat de middelen ter informatie zo schaars zijn, en dat er geen volledige aantekeningen bestaan omtrent dezen voortreffelijke dienstknecht van Jezus Christus.

Joseph Hart is geboren in de City van Londen omtrent het jaar 1712. Van zijn ouders is weinig meer bekend, dan hetgeen in zijn "Bevinding" aangehaald is, en hetgeen van hen gemeld is door Ds. Andrew Kinsman, in zijn lijkrede. Deze laatste zegt: "Ik had het genoegen zijn bejaarde ouders te kennen, die beiden in het geloof stierven, en laat ik er bijvoegen, de eer hun het Evangelie te prediken."

Hieruit mag met enige waarschijnlijkheid afgeleid worden, dat de ouders van Mr. Hart de predikdienst van George Whitefield bijwoonden, voor wie Ds. Kinsman gewoonlijk predikte, wanneer hij Londen bezocht.

Van Joseph Harts eerste levensjaren is weinig bekend. Uit zijn latere loopbaan blijkt echter, dat hij ene klassieke opleiding heeft genoten; en uit het getuigenis van Ds. John Hughes, zijn schoonbroeder en opvolger in de predikdienst in Jewis Street, blijkt, dat zijn burgerlijk beroep was, onderwijs te geven in de geleerde talen.

Omtrent het jaar 1733 kwam Mr. Hart in grote bekommering over de staat van zijn ziel, waarvan een volledig verslag voorkomt in zijn "Bevinding." In deze staat van onrust bleef hij meer dan zeven jaren. Toen behaagde het de Heere hem een weinig te vertroosten. Maar deze gelukkige gemoedsgesteldheid duurde slechts kort. Zij werd opgevolgd door een dikke duisternis; want, - daar hij onstuimig voortsnelde in begrippen, die boven zijn ervaring waren, - viel hij in grove zonden. Omstreeks deze tijd gaf hij een vlugschrift in het licht, getiteld: "*Opmerkingen over de onredelijkheid van de godsdienst*", bestaande uit op- en aanmerkingen op een predikatie over Rom. 8: 32 van Ds. John Wesley.

In deze staat van afwijking bleef hij waarschijnlijk tot ongeveer 1751, gedurende welke tijd hij verscheiden stukken over verschillende onderwerpen in het licht gaf, voornamelijk vertalingen van oude heidenen.

Nu, in 1751 begon hij bij trappen een weinig te reformeren en zich op een meer matige en ordelijke levenswijze toe te leggen. Zo leefde hij ongeveer vier jaren, wanneer hij in een grote gemoedsvertwijfeling verviel, welke tot 1757 voortduurde, toen het Gode behaagde zijn ziel te vertroosten.

In 1759 gaf hij zijn *Geestelijke hymns* in het licht, waaraan hij het verhaal van zijn *Bevinding* deed voorafgaan. Waarschijnlijk trok hij hierdoor de opmerkzaamheid tot zich, en was dit het middel in Gods hand, dat hij tot het predikambt geroepen werd.

Ds. Kingsman zegt, als hij van deze tijd spreekt "Ik wist, dat hij jaren tevoren een zoon was van veel gebeden; en de wetenschap hiervan veroorzaakte dat ik, zodra ik in zijn "Bevinding" en Geestelijke hymns gelezen had, een hartelijke betrekking op hem kreeg, en dat mijn ziel zich aan de schrijver verbonden gevoelde; terwijl ik geloofde, dat de ernstige gebeden van zijn liefhebbende ouders voor hem, enigermate beantwoord waren. Deze liefde deed mij vuriglijk uitzien naar een persoonlijk onderhoud met hem. Het gevolg daarvan was, dat sedert het jaar 1759 een briefwisseling door ons gehouden werd over godsdienstige en letterkundige onderwerpen. O, wat waren zijn opstellen vol van gezonde ervaringen! Hoe zoet

schreef hij over Jezus en Zijn groot verlossingswerk! Van die tijd af beminden wij elkander als broeders en dienstknechten van dezelfde Meester."

Nadat de Heere Mr. Hart genadig verlost had van zijn harde dienstbaarheid van de wet, gevoelde hij een ernstige begeerte om dienstbaar gemaakt te worden in de bekering van zielen tot God. Spoedig werd er een deur voor hem geopend. Men zegt, dat hij zijn eerste leerrede gehouden heeft in de oude vergaderplaats St. John's Court, Bermondsey.

In 1760 deed hij zijn intrede in de predikdienst in de vergaderplaats in Jewin Street, waarin hij tot aan zijn dood toe getrouw gearbeid heeft. De oude vergaderplaats was in 1672 gebouwd van hout voor de beroemde William Jenkyn. Deze was veel groter dan de tegenwoordige kapel en stond achter de plaats, waarop de tegenwoordige verzezen is.

Hij predikte met grote ernst en daar hij zeer welsprekend was, was zijn gehoor altijd talrijk. Mr. Hart's bezorgdheid voor het welvaren van zijn gemeente heeft ongetwijfeld zijn gestel verzwakt. Maar hij wilde het niet opgeven en arbeidde verder tot aan zijn dood toe.

Van zijn laatste ziekte hebben wij geen verslag; maar dat hij lang gesukkeld heeft mogen wij opmaken uit de volgende aanmerking van Mr. Hughes: "Hij was als de werkzame os, die sterft met het juk op zijn nek; zo stierf ook hij met het juk van Christus op zijn hals; nooit wilde hij dulden, dat het afgenomen zou worden, want gij zijt getuigen, dat hij Christus predikte terwijl de pijlen des doods reeds in hem staken."

Hij stierf op de 24 Mei 1763, in de ouderdom van 56 jaren, zijnde ongeveer acht jaar in de predikdienst geweest. Zijn overschot werd ter aarde besteld in Bunhill Fields begraafplaats, alwaar een grafsteen te zijner herinnering te zien is. Door Ds. Andrew Kinsman van Plymouth werd bij zijn begrafenis een rede gehouden voor een talrijke schare; op zijn graf zong de vergadering een zijner eigen hymns (nl. pag. 189 uit de bundel: "Zonen Gods door gezegende aanneming." Ds. John Towers hield bij gelegenheid van zijn dood een lijkpredikatie, welke niet gedrukt is. De lijkrede, door Ds. John Huges in Jewin Street Chapel, - de plaats van zijn dienstwerk gehouden - is van zulk een uitnemendheid, dat het niet ongepast zal zijn er enige uittreksels uit mede te delen.

- "Het is velen wel bekend, dat onze afgestorven broeder in het werk van de predikdienst gekomen is in veel zwakheid en gebrokenheid van ziel en dat hij onder vele diepe beproevingen van een verschrikkelijke aard gearbeid heeft. Want ofschoon het de Heere behaagd had zijn ziel in Zijn eeuwige liefde te bevestigen, echter was hij - naar ik weet - somtijds zo blootgesteld aan de aanvallen van de satan ter beproeving van zijn geloof, en kwamen er zulke wolken van duisterheid over zijn ziel, dat hij dikwijls tot de gemeente heeft moeten preken, terwijl verstand en rede hem in het aangezicht vlogen, en zijn geloof tegelijkertijd was als een gekrookt riet; zodat hij dikwerf aan de gemeente gedaan heeft, wat de weduwe van Zarfat aan de profeet Elia deed, die hem een koek maakte van het weinige, dat zij had, toen zij op het punt scheen, zelf van honger te zullen sterven. Derhalve heeft hij daarom, o heiligen Gods! een recht, om van u allen herdacht te worden!
- In de tweede plaats, hij gaf een bewijs van de oprechtheid, van zijn geloof door de oprechtheid van zijn berouw. Niet alleen heeft hij zijn zonden openlijk voor de gehele wereld beleden, maar dezelve ook verlaten; en hoewel hij zeker wist, dat

zijn zonden voor eeuwig vergeven waren, toch was hij tevreden al zijn dagen eenzaam in de voorhof van het huis des Heeren te staan, - dragende zijn schaamte - opdat anderen mochten leren de Heere te vrezen, door de dingen die hij leed. Dus ook hierom, o heiligen Gods! heeft hij er recht op, dat gij allen u zijner herinnert!

- Daarenboven moet ik gewagen van zijn onverschrokken moed in het krachtig verdedigen met al zijn macht van de bijzondere hoofdwaarheden van het Evangelie, als daar zijn: de Drie-eenheid de verkiezende liefde Gods, de vrije rechtvaardigmaking des zondaars door de toerekening van de gerechtigheid Christi, en de verlossing alleen door Zijn dierbaar bloed, de wedergeboorte en de volharding van de heiligen tot de einde toe. Altijd was hij aandringende op een leven en verkeer overeenkomstig het Evangelie; ernstig strijdende voor het geloof eenmaal de heiligen overgeleverd. En ook daarom, o heiligen Gods! heeft hij er recht op, dat u zijner in gedachtenis houdt."

Na nog enkele gepaste woorden van troost tot de treurende weduwe en haar kinderen gericht te hebben, gaat Mr. Hughes voort:

"Maar o, de moeilijkste taak rest mij nog. Immers, waar en hoe zal ik beginnen, om deze gemeente van Christus met al hare wenende kinderen te troosten! Inderdaad dochter Sions! de Heere heeft u met een wolk overdekt, door uw herder van u weg te nemen; maar, naar ik hoop, is het niet in toorn. Evenwel betaamt het u allen in deze donkere dag van treuren met één hart en één ziel de God des Hemels ernstig te smeken, of het Hem behagen mocht deze breuk te herstellen, want het is aan velen wel bekend, dat een groot man in Israël gevallen is. Maar wees evenwel niet gans terneer geworpen, er is immers nog hoop; want, hoewel de dood een overste in de legerscharen Israëls heeft neergeveld, gedenkt echter, dat uw overste Leidsman, de Heere der Heirscharen, onbeweeglijk staat; de dood heeft over Hem geen macht, noch zal die tot in eeuwigheid hebben. Daarom, treedt voort in de onoverwinnelijke kracht van de Heere Jezus; want nog slechts een korte tijd, en de laatste vijand zal teniet gedaan worden, namelijk de dood!"

Mr. Hart liet een weduwe na met vijf kinderen. Ten voordele van dezen werd Mr. Hughes' predikatie uitgegeven, terwijl er ook inschrijvingen voor hen gedaan werden onder degenen, die Mr. Hart's predikdienst hadden bijgewoond. Mevrouw Hart overleefde haar echtgenoot bijna twee en twintig jaar. Zij stierf in 1790 in de ouderdom van vier en zestig jaren en werd bij hem in Bunhill Fields¹ begraven.

Na de dood van Mr. Hart die een Paedo-baptist² was, werd Ds. John Hughes, die een Baptist³ was, geroepen om hem op te volgen. Dit veroorzaakte een scheiding onder de leden van de gemeente. De Independenten, waaronder ook Mevrouw Hart behoorde, gaven de voorkeur aan Ds. John Towers.

De predikatie van Mr. Hughes toont aan, dat deze een man geweest is van gelijke overtuiging als Mr. Hart, wel berekend, om de kudde te voeden, die aan zijn zorg was toevertrouwd. Slecht vijf jaren mocht hij zijn voorganger overleven; hij stierf de 26^e mei 1773, en werd ook op Bunhill Fields begraven.

¹ Aan de Cityroad te Londen, waar ook Bunyan en Owen begraven liggen.

² Voorstander van kinderdoop

³ Voorstander van volwassendoop

Als bijvoegsel aan de reeds vermelde werken van Mr. Hart, werd enige jaren na zijn dood nog een predikatie van hem uitgegeven, getiteld: "De Koning der Joden."

Ds. John Towers, zegt in zijn aanbeveling van Mr. Hart's gezangen: "Dit gezangenboek beschrijft zo nauwkeurig de prediking des schrijvers, dat er met recht van gezegd kan worden, dat hij nog spreekt, nadat hij gestorven is. Hierin zijn de leerstukken van het Evangelie zo Evangelisch verklaard en hunne toepassing zo bevindelijk voorgesteld, dat het met recht een schat van leerstellige, prakticale en bevindelijke godgeleerdheid mag genoemd worden."

GEZANG No. 27.

EIGEN BELIJDENIS VAN DE SCHRIJVER

opgesteld op de melodie van Psalm 116.

Kom hier, gij allen, die de Heere vreest!
Discip'len van Gods Zoon, Die leed aan 't kruishout!
Laat mij verhalen en u kort vermelden,
Wat Jezus voor mijn arme ziel deed.

Ik liep aldra de weg van de waarheid mis,
En dwaalde weg, ja steeds al verder henen;
'k Dacht: Christus zou mijn Zaligmaker wezen,
Maar had geen lust in ware heiligheid.

Terwijl ik dwaas'lijk roemde in mijn schand',
Liep ik de weg des doods met rasse schreden;
Genade werd misbruikt, veracht Gods vreze,
En leerde ook mijn naasten zo te doen.

Ver, ver van huis, vulde ik mijn buik met draf;
Verwaand, vol eigenzinnige gedachten;
Leefde als een zwijn, ja als een beest daarhenen,
Gods vijand diende ik trouw, in plaats van Hem.

Ik, grote dwaas! gewillig, als een slaaf,
Deed 'k alles, wat de vorst van de hel verlangde;
Al, wat hij vroeg, deed ik met groot genoegen,
En pochte, dat ik kwaad deed, zonder vrees.

God last'ren was het werk steeds van mijn tong;
 Verblind ook voor d' onreinheid van mijn harte;
 Of 'k kwaad of goed deed, merkte ik niet langer;
 Vuil was ik in gedachten, woord en daad.

Mijn hart vervuld met lusten, liep ik rond,
 Terwijl mijn ziel met hoovaardij gemest werd
 Men vond mij steeds bij die de Heer' beschimpten,
 En bij de loochenaars van Godes Zoon.

Mijn vlees werd dra door pijn verzwakt, terwijl
 Verborgten kwalen reeds mijn lichaam sloopten;
 Ik deed mijn best, mijn leven weg te smijten;
 'k Had, zo 't mij was vergund, mijn ziel verdoemd.

Lang was ik afgeweken, maar de Heer'
 Bestrafte mij, en hield mij minzaam staande;
 Hij deed mij pijn, maar zag met vriend'lijk ogen,
 En gaf mij hoop, dat Hij wat groots zou doen.

Toen daagde Hij mij snel voor Zijn gericht;
 Daar stond ik, overtuigd, veroordeeld, schuldig.
 Terwijl ik uit Zijn mond dat vonnis wachtte,
 Bestemd voor hen, die Jezus' bloed vertreên.

Van smart en wroeging werd mijn hart verscheurd,
 Afzichtlijk werd de hel voor mij geopend;
 Toen zag ik, wat ik nooit voorheen aanschouwde;
 Maar enkel met mijn oren had gehoord.

Hoe zag ik nu mijn vreselijke staat,
 Hoe deed verschrikking 't zwakke lichaam schudden;
 Maar, broederen, ik weet, gij kunt het gissen;
 Misschien hebt gij hetzelfde wel gevoeld.

Wat is Gods goedheid onuitspreeklijk groot!
 Wat wonder meelij smolt Zijn teder harte,
 Dat Hij mij wou ontslaan van mijn smarte,
 Terwijl ik in mijn bloed gewenteld lag!

O wonder! toen ik nog van verre stond,
 Kwam Hij tot mij, en om mijn hals gevallen,
 En Hij verlost mij uit mijn banden,
 En greep mij tijdig van de rand der hel.

Wat een verbazend' ommekeer voor mij
 De hemel voor een hellewicht ontsloten!
 "Wees blijde," - sprak Hij, - "wil niet langer vrezen;
 "Verheug u, want uw zonden delg Ik uit!"

Dat was te veel voor mij; - maar Hij sprak weer,
 En zeide: "Vreê!" "Wat!" riep ik: "mij?" - "Ja, zeker!"
 "Maar, mijn ontelb're misdaden zijn zulke"
 "Ik Vergeef u die geheel, volkomen, vrij."

"Maar, Heere! hoe zal 't in de toekomst gaan?"
 "Ik ben nu uwe zaligheid, volkomen;
 Geen zonde zal uw ziel nu weer verdoemen;
 Terwijl geen werk u zaligmaken kan!

"Zet daar u hart van af; - Ik zal voortaan
 Mijn werk wel voor u en ook in u werken;
 Uw zaak maak Ik van nu af tot Mijn eigen;
 Ik zal u veilig leiden; - vrees maar niet!"

Zo sprak Hij. - Nu was ik volkomen vrij.
 't Is met het bloed van mijn Heer' ondertekend.
 Verschrikking vlood van mij; en Zijne vrede
 Kwam over mij; - vervulde toen mijn hart.

'k Had toen nog slechts één nederig verzoek;
 (En 't scheen, de Heere duidde 't niet ten kwade)
 Of een'ge dienst door mij gedaan mocht worden,
 Ten nutte van Zijn arm gelovig volk?

Dus ik, die nog onlangs verstoten was,
 Met recht bevreesd, dat ik verdoemd zou worden,
 Ontving genadig vrijspraak van mijn zonden,
 En 't Woord van God, dat Hij dezelfde bleef!

Dat Woord is mij nog vaak tot steun en troost,
 Wanneer in donk're, moeielijke wegen,
 Terwijl de vijand acht geeft op mijn schreden,
 Ik door geloof de kracht ervaren mag.

En dikwijls, als de vijand van mijn ziel
 Met list mij komt bestrijden en verzoeken,
 Of door zijn helse geest mij wijs wil maken,
 Dat 't slechts verbeelding, vals en ijdel was;

Dan openbaart Zich Jezus in de nood
 En wederlegt voor mij de leugenspreker,
 En troost mij weer, en doet mij vriend'lijk horen:
 "Heb goede moed, want Ik vergeet u nooit!"

GEZANG No 1.
GETHSÉMANÉ

Komt al, gij uitverkoren heiligen van God!
Die smacht, de kracht van 't reinigende bloed te ervaren,
Deelt met mij in 't bedrukt genoeg, dat ik schep,
In van het droevige Gethsemané te zingen.

Gethsémané! (Olijven-pers!) Gepaste naam
Voor 's christens hart, dat peinst, waarom gij dus zoudt heten.
Geschikte plaats! Waarop ontwaakt is 't zwaard van de wraak,
Dat stand hield in de kamp met Goddelijke liefde.

Hier was het, waar de Heer des levens eens verscheen,
En zuchtte, en kermde, en bad, in richterlijke vrezin;
Waar 't vleesgeworden Woord Zijn kracht verenigd heeft,
Om in die bange strijd de glorie weg te dragen.

De machten van de hel verzamelden haar kracht,
En brijzelden Zijn borst, en persten 't kneuzend harte.
Wat woedde er in Zijn ziel een felle worsteling,
Als zweet en bloed tesaam Hem langs het lichaam dropen.

Een afgevaardigde uit het eeuwig rijk des lichts,
Een engel ziet verbaasd in bloed en tranen baden
Hem Die nu minder dan zijn eng'len is gemaakt,
Wien 't eng len-heir nochtans gehoorzaamt met aanbidding.

Tot stijden? Nee! slechts tot versterking toog hij uit.
Rechtvaardigheid eist streng de allerlaatste penning.
Dit Offerlam wilde ook de wraak volmaakt voldoen.
Dus ondernam Hij 't stuk, en wilde 't ook volbrengen.

Hij koos in dezen strijd drie jong'ren; die Hij heet,
Op kleine afstand slechts, te wachten en te waken.
Maar 't drietal viel in slaap en meden 't schouwspel dus:
Als Christus Zich onttrekt, wat komt dan van ons waken

Nu voor- dan achterwaarts trad Hij, tot driemaal toe,
Als zocht hij heul en troost bij broze stervelingen;
Of wenste, voor het minst, beklag in deze staat
Met zijn gekwelde ziel. (Meer konden zij niet tonen).

Maar, wat Hij wenste of zocht, zelfs medelijden vlood.
Door onze Kapitein alléén moest slag geleverd;
Zodra als de Overste het strijdperk binnen trad,
Zijn de soldaten al, uit zwakheid, weggevloden.

O, worst'ling vol geheim, gehuld in duisternis,
 Verborgen, tegelijk voor aller scheps'len ogen !
 Verwonderd zagen ook al de eng'len 't schouwspel aan,
 En zijn nog steeds geneigd, dit wonder te doorgronden.

O, gij Olijfberg, dus geheiligd boomrijk oord !
 O hof, gij schouwplaats van het tragisch liefdeswonder!
 Wat bitt're kruiden brengen uwe bedden voort!
 Hoe sterk is hunne reuk, hoe wrang zijn hunne sappen!

Toch zijn de deugden zeldzaam, die deez' kruiden bién.
 De Zaligmaker heeft al hun vergif gezogen
 Als de consciëntie overladen is, wil ik
 Met mijnen mond deez' kruiden met het Paaslam eten.

O Kedron, zwarte beek! Hoe rolt sinds eeuwen her,
 Door 't donker dal, uw vuil, uw verontreinigd water l
 De onreinigheid, die steeds in u geworpen wordt,
 Bepaalt geen mensentong. (Schoon enk'len 't kunnen proeven.)

Dewijl de mens was goed, vond hij in Edens tuin
 De keur van ied're soort van schoon en edel voedsel.
 Nu vlieden wij tot U, o Hof Gethsémané!
 Wijl wij uit Edens hof rechtvaardig zijn verbannen.

En waarom, dierbaar Lam! ai, zeg mij toch, waarom
 't U dus behagen kon te lijden, bloeden, sterven?
 Wat machtige aandrang U daartoe bewogen heeft?
 O, de enige oorzaak was: Gods souvereine liefde!

Gods liefde? Maar, tot wie? - Tot zondaars laag en boos,
 Tot een rebels geslacht, tot een verharde schare,
 Die spotten als Gij leedt, verachten snood uw bloed,
 En die de wonden Gods met wrede scherts aanschouwden.

Als berg en steenrots scheurt, als door de vrees ontzet,
 En 't gapend graf versteld zijn doden weer moet geven,
 Wanneer de dagvorstin, uit deernis met 't toneel,
 Haar hoofd in rauwfloers bergt, om 't licht er aan te onttrekken,

Stond daar de ellendeling van 't menselijk geslacht,
 En hief het hoofd omhoog, om 't driest gelaat te tonen;
 Staart onverschillig rond, wanneer de natuur bezwijmt,
 En spot, en schimpt, en vloekt, en grijnst geheel verwaten.

Veel harder dan een rots, dan bergen van graniet;
 En botter nog dan drek, en stomper nog dan aarde,
 Zag de onbewogen mens de kostb're stroom Uws bloeds,
 En droomde er gans niet van, dat 't werd voor hem vergoten.

Zó was 't geslacht van zond'ge mensen in die tijd,
 Dat de verlossing door dat dierbaar bloed erlangde;
 En zulke mensen zien wij nog, ja zulke alléén.
 Zij allen waren zó, - en zó zijn wij ook allen!

Een kroon van doornen werd Zijn slapen ingedrukt;
 Men geselde Hem wreed, met saámgebonden handen.
 Maar, touw en, geselkoord met knopen zijn door ons
 Aan hen ter hand gesteld, - ook met die kroon van doornen.

Aan 't vloekhout hebben zij genageld 's Levens Vorst.
 Dat deden zij. - Maar, wij, wat deden wij, mijn broed'ren?
 't Is waar, dat 's krijgers speer Zijn zijde heeft doorboord;
 Maar hebben wij ook Hem niet door en door doorstoken?

O, ongeëvenaarde Liefde! o, hoe streeft
 Gij alle kennis en gedachten verre te boven !
 Uw lengte, en breedte, en diepte, en hoogte gaan zeer ver
 't Bereik van mijn verwonderend gezicht te buiten.

De liefde tot mijn ziel heeft Hem, de Zone Gods,
 Ja, ied'ren druppel van Zijn levensbloed doen storten.
 Helaas! 'k liep lange tijd de afgoden gretig na
 Maar nu, o wonder! is mijn God: DE MAN VAN SMARTEN!

DE KONING DER JODEN

Waar is de geboren Koning van de Joden? Matthéüs 2:2a

De belangrijke vraag die voor ons ligt, is: 'Waar is de geboren Koning van de Joden?' In het beantwoorden van deze vraag (daar iedereen die iets van de Schrift en de godsdienst weet, weet dat het Christus is van Wie hier gesproken wordt) wil ik trachten aan te tonen

- I. In welke zin en hoe Jezus Christus de Koning van de Joden is.
- II. Hoe het komt dat er aldus van Hem gesproken wordt, dat Hij de geboren Koning van de Joden is.
- III. Waar Hij is, Die aldus de geboren Koning van de Joden is.
- IV. Naar mijn gewone wijze wil ik overgaan tot een gepast woord van toepassing van het geheel.

I. De eerste zaak dan die wij moeten beschouwen, is: *in welke zin en hoe is Christus de Koning van de Joden.*

Van Hem wordt zowel in de wet als in de profeten en Psalmen gesproken als *de Koning Israëls*. Op vele plaatsen in de Schrift wordt aldus over Hem gesproken en dat met de grootste gepastheid.

- Ofschoon de Joden het Hem ontzegden, vinden wij nochtans dat Hij openlijk aldus wordt genoemd door de Romeinse stadhouder Pilatus, die overtuigd was van de juistheid van deze titel toen hij tot de Joden zei: 'Zie, uw Koning!' Toen zij schreeuwden: 'Kruis Hem, kruis Hem!' antwoordde Pilatus: 'Zal ik uw Koning kruisigen?'
- Hij werd eveneens aldus genoemd door de hogepriester. Toen Hij voor de rechterstoel van Pilatus kwam, verklaarde Hij beslist van Zichzelf, dat Hij een Koning was en zei: 'Hiertoe ben Ik geboren', ofschoon Zijn Koninkrijk niet van deze wereld is.
- Ook bij Zijn dood werd openlijk verklaard dat Hij een Koning was. Hoewel het zeer onaangenaam was en zeer tegen de zin van de Joden, schreef Pilatus toch een opschrift en zette het op het kruis boven Hem. Dit was het opschrift: 'Jezus de Nazarener, de Koning van de Joden: Welnu, Pilatus moest overtuigd zijn geweest dat Hij hun Koning was, want toen zij bezwaar maakten tegen het opschrift, antwoordde hij streng: 'Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven: Maar daar Christus' Koninkrijk niet een aards koninkrijk was, zal het niet ongepast zijn voor het beter verstaan van deze zaken, als wij een weinig onderzoeken wie de *ware Joden* zijn, over wie Jezus Christus Koning was.

In algemene zin zijn zij geestelijke Israëlieten, de geestelijke kinderen van Abraham, want wij vinden dat in Gods Woord Christus' Koninkrijk; *Zijn gemeente*, zo genoemd wordt. Johannes zegt tot de Joden: 'Ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken: Maar hier moet het niet bij blijven. Deze benaming betreft zowel ons heidenen als hen. Maar om het ons duidelijk te maken, wordt er in Gods Woord gezegd dat Hij een zaad zal verwekken om Hem te dienen. 'Want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn'. Het is niet de besnijdenis in het vlees. Welnu, zij alleen kunnen eigenlijk Joden genoemd worden, die geloven in Christus de Koning van de Joden. Van dezen wordt gezegd, dat zij het ware zaad van Abraham zijn in een geestelijke zin. Indien wij dan met Abrahams geloof geloven, zijn wij de kinderen van Abraham.

Want door te geloven, werd Abraham de vader van allen die waarlijk geloven, en dezulken zijn geestelijke, gelovige, ware Joden. Zij, en zij alleen, behoren tot Christus' Koninkrijk. Zij zijn degenen die Christus Zelf heeft uitverkoren, gelijk er gezegd wordt: 'Ik weet welke Ik uitverkoren heb'. De natuurlijke takken, de vleselijke Joden, werden afgebroken opdat de onnatuurlijke takken, de geestelijke, in hun plaats ingeënt zouden worden in de ware olijfboom, hun gezalfde Koning en Hoofd (Rom. 11).

Christus is dan de Koning van *de ware Joden* in ieder opzicht en in iedere betekenis van het woord. Wat het koninkrijk van de vleselijke of natuurlijke Joden betreft, had Hij zeker recht op de troon, want Hij was uit het huis en geslacht van David, een rechtstreeks Erfgenaam van de kroon van David, gelijk er in Gods Woord gezegd wordt: 'God de Heere zal Hem de troon Zijns vaders Davids geven'. Hoewel de Heere Jezus Christus in deze zin Koning was, zocht Hij toch nooit aardse koninklijke macht, maar wees ze af en verborg Zich als de mensen ze Hem wensten op te dringen; maar Hij is naar Zijn eigen woorden vooral Koning van de geestelijke Joden, omdat Hij zegt: 'Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zo zouden Mijn dienaars gestreden hebben'. Hij zegt: 'Mijn Koninkrijk is niet van hier'. Maar het is een geestelijk Koninkrijk van macht en vrede, want Hij is Koning van al de uitverkorenen Gods. Daarom wordt Hij genoemd 'Koning van Salem, hetwelk is een koning des vredes'. Hij is het Hoofd van het uitverkoren lichaam en wij zijn Zijn leden. Hij is de regerende Vorst, de Koning en Overste van Zijn gemeente en wij zijn Zijn onderdanen, de zijn alleen, en in Hem.

- Verder wordt Hij, waar er over Zijn wederkomst ten oordeel wordt gesproken, *een Koning* genoemd, Die in alle eeuwigheid zal heersen (Openb. 11:15). Hij wordt genoemd 'Koning van de koningen en Heere van de Heeren', want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde over alle vlees, opdat Hij het eeuwig leven geve aan zovelen als de Vader Hem gegeven heeft. Er staat geschreven: 'Die op de troon zat, zeide: *Zie, Ik maak alle dingen nieuw*. Er wordt in Zijn Koninkrijk, Zijn gemeente niets gedaan dan door Zijn macht en toestemming. Daar heerst Hij nu, bestelt en zendt uit predikers en dienaars, en stelt aan en neemt weg wie Hij wil.
- Hij is ook Koning der koningen, zodat er niets geschiedt op aarde of het zal tenslotte ten goede zijn van Zijn geestelijk Koninkrijk; want zonder Hem kan niemand zelfs een hand opheffen tegen Zijn volk; noch wolf, slang noch hond zal zijn tong of staart tegen hen kunnen roeren. Aldus wordt het Koninkrijk van Christus beschermd en zo goed worden al Zijn onderdanen bewaard.

II. Wij gaan nu aantonen hoe het komt *dat Christus de geboren Koning van de Joden is*.

Hij is niet alleen Koning door verkiezing en aanspraak, maar Hij is het ook door geboorte. 'Waar is de geboren Koning van de Joden?'

Als wij terug zouden gaan naar de betekenis die ik reeds heb genoemd, namelijk dat Hij rechtstreeks afstamde van het huis Davids, is Hij zeker in dit opzicht de geboren Koning van de Joden, en niemand die de Schrift gelooft, zal het ontkennen.

Maar waarop ik hier voornamelijk acht wil slaan is, *dat Hij de geboren Koning van de geestelijke Joden is*. Hij was hun Koning in heerlijkheid vóór Zijn menswording en Hij nam onze natuur aan van het zaad van Abraham, alleen uitgenomen de zonde. Hij had dezelfde soort geboorte als wij, geboren uit een vrouw gelijk wij en nam daarom vlees van ons vlees en been van ons been aan, om aldus één van ons te worden. Maar

dit is niet alles, want in deze zin kunnen alle mensen aanspraak maken op een betrekking tot Hem. Maar dat alleen zal niet baten.

Hij is daarom in een hogere betrekking de geboren Koning van de geestelijke Joden, aangezien Hij de eeuwige God tot Zijn Vader heeft - dezelfde Vader Die zij hebben, die uit God geboren zijn. Hij is eveneens uit dezelfde Geest geboren waaruit zij zijn geboren, die uit de Geest zijn geboren, want er is niet één van Zijn kinderen, die uit een andere Geest is geboren dan Die waaruit Hij is geboren. Ik wil hier Zijn persoonlijke Godheid niet verwarren met hun persoonlijkheid, zoals sommigen doen. Als Christus, de Messias, is Hij de eeuwige God. Maar als Koning van de Joden, Jezus de Zaligmaker, is Hij mens. Als Zijn onderdanen en broeders worden wij gedoopt in dezelfde Geest met Hemzelf, ja de Geest van God.

Verder zien wij de eenheid; want zoals er werd gezegd betreffende Jezus, dat dat Heilige dat uit de maagd Maria zou geboren worden, *Gods Zoon* genaamd zou worden, zo wordt er op soortgelijke wijze van Zijn volk gezegd: 'Zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.

Aldus ziet u dat Hij waarlijk de geboren Koning van de geestelijke Joden is, als onze oudste Broeder, want de Vader heeft Hem het Koninkrijk van Zijn Vader David gegeven. Gelijk Hij hun geboren Koning was, zo zijn Zijn kinderen geboren onderdanen van Zijn eeuwig geestelijk Koninkrijk. Sprekend over de gelovigen wordt er gezegd: 'Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard, door het Woord van de waarheid'; één middel waardoor wij kunnen weten of wij wedergeboren zijn of niet is dit: 'Een iegelijk die gelooft dat Jezus is de Christus' - niet louter mens, maar de Christus - 'die is uit God geboren;' dat is, hij is uit de Geest Gods geboren indien hij de Godheid van Christus kent; want wij kunnen strikt genomen niet belijden dat Jezus de Christus is, Gode gelijk of de gezalfde van God, voordat Zijn Geest Hem als zodanig in ons hart openbaart. Zonder dit zijn wij geen ware Joden, maar vleselijk en kunnen dus geen onderdanen van Christus of van Zijn Koninkrijk zijn. Hoewel Hij de geboren Koning van de Joden is in een vleselijke of natuurlijke zin, daar Hij het zaad Abrahams en het geslacht Davids is, zoals ik reeds gezegd heb, staat er nochtans geschreven, en het is een eeuwige waarheid, 'dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen'. Hij is daarom het eeuwige, levendmakende geestelijke zaad van Abraham, in Wie, wordt er gezegd, 'alle geslachten des aardrijks', die geloven, zullen 'gezegend worden'. Aldus is Hij onze oudste Broeder en onze Koning, en wij zijn Zijn broeders en onderdanen. Als zodanig erkent Hij ons; daarom staat Hij en zegt tot Zijn discipelen: 'Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, en tot Mijn God en uw God: Ons geloof moest eigenlijk deze zaken nooit loslaten, want er is een zeer grote en heerlijke overeenstemming en een onlosmakelijke vereniging tussen Christus en Zijn kinderen, die Zijn onderdanen en leden zijn.

Maar Hij is niet alleen als hun Koning onovertroffen, maar ook als hun oudste Broeder, want Hij is veel groter, machtiger en verhevener dan blote belijders denken of willen erkennen. De reden is dat zij niet veel hebben geloofd van de kracht van die vereniging met Hem, want wij vinden dat, zodra Christus was geboren, de krachten van de hel bewogen werden en het rijk van de duivel onder de mensen terrein verloor. De wereld was langdurig overstroomd met leugenachtige godsspraken, misleidingen, huichelarij en toverijen, zoals ze werden genoemd. Maar zodra Christus verscheen en kwam, werden ze met stomheid geslagen, tot zwijgen gebracht en voor een groot deel tenietgedaan; want de geschiedenis deelt ons mee (en er is geen twijfel aan, omdat de mededeling van Christus' vijanden komt), dat toen de heidense godsspraken

ophielden. Het bestaan van zulke godsspraken of orakels te ontkennen, zou het ontkennen zijn van de gehele oude geschiedenis en daarmee het gebruik van onze zintuigen. Waar het Evangelie ook gepredikt werd, werd men overtuigd van hun bedrog, en dat is nu nog het geval. In ons land is er zeer weinig over van deze zaken, zelfs in schijn; want toen het Evangelie in de wereld kwam, werd de satan door de vinger van Christus uit de wereld geworpen, die in deze zin in duisternis had gelegen. Maar nu zijn wij onder het heerlijk bestuur van het Evangelie van onze Koning en oudste Broeder Jezus en zijn verlost van satans juk, indien wij met Hem heersen.

Toch zijn er vele landen tot op deze dag, en ook mensen die in verre landen wonen, die nog zijn kwellende benauwing ervaren. Ook zijn wijzelf, in een geestelijke zin, niet altijd vrij van aanvallen; zodat wij geheel verlost moeten worden van zijn tirannieke aanvallen, want dikwijls treffen wij grote verzoeken en soms merkbare duisternis aan in de dingen Gods. Niettemin worden de ware leden en onderdanen van Christus' Koninkrijk ondersteund, verlicht en grotendeels voortdurend ertoe gebracht te zien dat God Koning is over alles, zelfs in het koninkrijk van deze wereld, terwijl Christus regeert in het Koninkrijk van de hemelen.

Gelovigen, die toenemen beide in de genade en kennis van Christus, worden opgebouwd in hun allerheiligst geloof, en wassen op met Goddelijke wasdom, want u leest dat er gezegd wordt, dat zij zullen opwassen in genade en kennis; zij zijn niet dadelijk wijs en sterk. U zult u herinneren dat Christus eerst een Kindeke was, ondersteund door Maria, daarna een kind geleid door haar hand en tenslotte geleidelijk Zich ontwikkelde tot de grootte van een volslagen man. In werkelijkheid zijn zij zeer slechte voedsters, die ons zouden willen doden omdat wij niet snel genoeg groeien om hen te behagen, of ons altijd klein of kinderen in de godsdienst zouden willen houden, zoals anderen trachten te doen. Van Christus wordt er gezegd dat Hij toenam in genade en grootte. Hij bleef niet een kindeke, maar nam toe in wijsheid, grootte en in genade bij God en de mensen.

Ik wens uit het diepst van mijn ziel de onderdanen van dit heerlijk Koninkrijk van Christus, de Koning van de Joden, voortdurend begerig en verlangend te zien bij hun Heere betreffende die zaken, die bijdragen tot hun wasdom in genade en de liefde van God, in plaats van overvoed en teruggehouden te worden door ijdelheid, de liefde van de wereld, dwalingen en verkeerde leerstellingen en vleeselijke kennissen. Daarom, geliefden, zoals de Heere Jezus eerst klein, nederig en zwak in de wereld geboren werd en daarna gaandeweg opgroeide, is het ons beloofde voorrecht, dat wij zullen gaan van kracht tot kracht, gelijk wij hiernamaals zullen gaan van heerlijkheid tot heerlijkheid. Dit brengt mij tot mijn volgende punt

III. Om de vraag te overdenken: *'Waar is de geboren Koning van de Joden?'*

Wij willen ze eerst in letterlijke zin beantwoorden door de voetstappen te volgen van die godvrezende mannen uit het oosten. Zij kwamen ongetwijfeld met een hunkerend verlangen naar de stad om deze Koning te zoeken. Waar was de meeste kans Hem te vinden? Daar Hij Koning was, waar konden ze Hem dan anders vinden dan in een koninklijk paleis? Waar kon een Koning anders geboren worden dan in een paleis? Maar helaas, ik geloof dat Hij zelden of nooit in paleizen gevonden wordt. Hij woont niet in prachtige paleizen omgeven door de beschaafde soort mensen; daarom moeten zij die Hem zouden willen zoeken, Hem in zulke plaatsen niet zoeken; want let erop, ons wordt gezegd dat Hij daar niet gevonden werd. Zijn Koninkrijk, Zijn paleis, Zijn zaak en macht behoren niet tot dergelijke plaatsen.

Zijn geboorteplaats was te Bethlehem, waar men naar menselijke redenering zou hebben gedacht, als daar één goed huis was geweest, Hij daarin zeker geboren zou zijn! Wat, was daar geen oud paleis of gebouw door David nagelaten, dat de plaats geweest zou kunnen zijn van Zijn geboorte als Koning van de Joden? Nee, niet één; maar in plaats daarvan zou Hij geboren worden in een gewone herberg, onder alle soort van gespuis. Maar was er geen grote kamer in deze herberg, waarin velen Hem konden verzorgen en Zijn geboorte konden vieren? Nee. Er wordt gezegd dat er voor Hem geen plaats was in de herberg, hoewel er plaats genoeg was voor de wereldse gasten. Hij werd ter wereld gebracht in een stal, omgeven door de dieren van het veld. Hij had geen bed, maar werd in een kribbe neergelegd.

Belijders, sommigen van u kunnen zien hoe u dwaalt, hoe u zich bedriegt in uw denkebeelden van Christus. Hij is niet te vinden in de beschaafde vergaderingen of onder de uitbundige genoegens en praalvertoningen van deze wereld, zoals velen denken. Daarom, voor zover u zich verenigt met de genoegens en de rijkdom of de gemeenschap van deze wereld of die zoekt, ziet u Jezus Christus niet en verliest u Hem uit het oog en mist u Zijn aangenaam gezelschap en verkoopt Hem in zover voor deze zaken.

Hij wist voorzeker waar het het beste voor Hem was om geboren te worden. Het was niet bij geval of noodzakelijkerwijs dat Hij in deze nederige staat werd geboren, want de gehele aarde staat tot Zijn beschikking. Maar dit is tot troost van de armen. Het is duidelijk dat rijke, wereldse belijders Christus niet in hun hart of huiswensen te hebben, want zij weten dat zij Christus niet kunnen hebben en de wereld ook. Daarom zijn zij alleen Zijn eigenlijke onderdanen, die Hem helemaal wensen te hebben, niet alleen in hun hoofd, maar ook in hun hart, en bereid zijn alles af te staan om Zijnentwil.

Welnu, indien er hier de een of andere arme vrouw in barensnood zou zijn, die misschien door armoede bekommerd zou zijn in het vooruitzicht van zo'n gevaarvol en moeilijk ogenblik, en wegens armoede misschien gereed zou zijn te denken dat de Heere om deze reden hard met haar handelt, zou ik haar willen vragen: 'Waar was de geboren Koning van de Joden?' Al zijn haar omstandigheden nog zo armoedig, al is zij nog zo arm, laat haar dit bedenken, dat zij meer heeft dan Christus had, beide wat levensbehoeften en verzorgers betreft, want u hebt een menselijke woning en mensen rondom u, geen dieren; maar Christus werd geboren in een stal omgeven door dieren.

Voorzeker, indien wij dit in het geloof zouden beschouwen; zouden wij ons schamen te klagen en ons te ergeren aan één van de kruisen van deze wereld, want Christus was niet zo goed gehuisvest als wij. Deze overweging kan misschien een troost blijken te zijn voor hen, die zowel arm van geest zijn als in armoedige omstandigheden verkeren. Laten dezen niet het doel vergeten waartoe Hij is gekomen, en dat de slechtste, de ellendigste en meest hulpeloze zondaren recht op Hem hebben als Koning, en allen die bereid zijn dat Hij over hen Koning zou zijn; want geen staat kan nederiger en armoediger zijn dan de Zijne, een staat van een zwak behoeftig Kindeke liggend in een verachtelijke kribbe, zelfs niet een zolderkamertje, een kelder of gewone kamer - een plaats van beesten, niet van menselijke wezens!

Ga dan, gelovige, indien u kunt, en treur nu, omdat gij niet meer toeneemt en voorspoedig bent in aardse bezittingen; dat is te zeggen, omdat de Heere u niet zoveel wereldse gunst bewijst als sommigen, omdat Hij u zozeer Zijn Zoon gelijk maakt, en zozeer anders dan hen wier deel alleen in deze wereld is.

Welnu, waar zullen wij Hem verder volgen, Die de geboren Koning van de Joden is? Laat ons Hem volgen vanaf de kribbe, en wij zullen bemerken, dat Hij deelde in onze verdrukkingen en benauwdheden, gelijk van Hem geschreven staat: Hij was 'een Man van smarten en verzocht in krankheid;' Hij heeft onze krankheid gedragen. Hoe gepast was deze beschrijving van de ambtelijke hoedanigheid van Jezus Christus, waarin Hij verscheen vanaf Zijn geboorte in de kribbe tot Zijn dood aan het kruis. Wij zien Hem daarin vlak voordat Hij Zijn leven aflegde, gebogen onder de last van onze zonden in de hof van Gethsémané, om onzentwil grote druppelen bloed zwetend. Maar de tijd laat mij niet toe hierop in te gaan.

- Wij zullen Hem daarom naar een andere plaats volgen, waar Hij nu te vinden is. Ik bedoel *in ons hart*. Indien wij ware gelovigen zijn, is Hij daar. Indien Christus daar niet is, is al onze godsdienst ijdel en zullen wij er niets aan hebben. Hij moet in ons geboren worden, of wij zijn verwerpelijk. Er staat geschreven dat het lichaam van de gelovigen Gods tempel is en Christus wordt genoemd de Hoop van de heerlijkheid onder ons, Zijn tempel; gelijk Hij zegt in Johannes 14:23: 'Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken'; om welke reden het voor gelovigen even onmogelijk is verloren te gaan als het voor Christus was te sterven in de schoot van Maria, of voor de maagd Maria om te sterven voordat zij verlost werd. Omdat Christus eeuwig leeft, leven, ook wij (Christus in ons hebbende) eeuwig.
- Maar verder is Hij nu te volgen *naar de troon van de heerlijkheid in de hemel*, waar Hij heerst, regeert en bidt voor Zijn volk. Indien een mens waarlijk kan zeggen, dat Christus zijn Koning is, en dat hij zichzelf en alle dingen in Zijn handen heeft gegeven en het de begeerte van zijn hart is, zich te stellen onder Zijn regering als Heere en Koning en Hem in alles gehoorzaam te zijn, kan die mens verzekerd zijn, dat hij reeds een onderdaan van Christus' Koninkrijk is; want niemand kan dit waarlijk zeggen dan door de kracht des Heiligen Geestes, want het Koninkrijk van Christus bestaat in kracht van binnen. Zoals Christus toenam en een moeizame arbeid verdroeg voor ons, zo verlangt en wil Hij, dat Zijn kinderen toenemen nadat zij geboren zijn, en geen dwergen blijven, zoals sommigen schijnen te zijn; de tijdelijke oorzaak daarvan is misschien dat zij eerder te zeer verbonden zijn - uiterlijke inzettingen dan aan innerlijke kracht, of zij zijn geneigd Wet en Evangelie samen te vermengen, of nemen de dingen op goed geloof aan en onderzoeken zelf de Schriften niet. Maar indien zij ware gelovigen zijn, zal Hij niet toelaten dat zij lang in een dwergachtige staat van onkunde blijven; want als Christus in een ziel wordt geboren, wordt Hij volkomen en volledig geformeerd, hoewel Hij in 't begin niet in volle kracht verschijnt; te weten, alle zaden van de waarheid van het Evangelie worden in het hart van iedere gelovige gezaaid, hoewel zij niet alle onmiddellijk sterk verschijnen.
- Maar nu is de vraag wederom: 'Waar is de geboren Koning der Joden?' Ik antwoord: *Hij wordt geboren in iedere zondaar met een gebroken hart*; want Hij zegt van Zichzelf: 'De hemel is Mijn troon en de aarde is de voetbank Mijner voeten; (...) maar op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft', om in hen te wonen. Maar waar is Hij en waar woont Hij als hun Hoofd? Hij woont hoger dan de hoogste hemelen; gelijk er wordt gezegd: 'Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is ver boven al de hemelen,

opdat Hij alle dingen vervullen zou' (Ef. 4:10). Kan een onderdaan van zo'n Koning reden hebben ellendig te zijn? O nee! Zij kunnen zelf denken dat zij arm en ellendig zijn, maar Hij zegt tot hen: 'Ik weet uw armoede (doch gij zijt rijk)'. Hij is, zoals ik eerder heb gezegd, gezeten aan de rechterhand van de Majesteit Gods, waar Hij heerst, regeert en bidt voor Zijn volk en Zijn koninklijk ambt uitoefent in Zijn voorzienigheid voor hen over de ganse aarde. Er is niets, dat zelfs in enig opzicht iets zal beschadigen of vernietigen wat het eigendom is van één van Zijn kinderen (hoewel het een tijdlang verdriet kan veroorzaken), zonder Zijn toestemming of boven hetgeen Hij wil.

Daarom moeten wij, geliefden, ons gehele leven ernaar streven vast te houden aan een besef hiervan en niet voortdurend naar de donkere zijde van de dingen kijken, of nogmaals het fundament leggen, maar voortgaan, onszelf niets achtende, opdat wij een volle mate van Christus mogen verkrijgen. Dat is werkelijk voor wereldse mensen een verborgenheid; maar een ziel, hoewel die nog zo weinig van de ware genade Gods heeft verkregen, zal ze beoefenen. Want let erop, Christus verlaat de Zijnen nooit - Hij is voortdurend in het hart van Zijn volk door Zijn Geest, hen opwekkend tot gebed, dankzegging en ootmoed. Hij woont ook in de hemel der hemelen, neemt hun gebeden aan en bidt voor hen. Hij heerst en regeert in de voorhoven des hemels boven en op de aarde beneden voor hen, zodat alle dingen zullen medewerken ten goede voor hen, die God liefhebben, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

IV. Na alle voorgestelde zaken doorgenomen te hebben, *zal ik nu in de volgende plaats als gewoonlijk overgaan tot een woord van toepassing van alles.*

Allereerst wil ik mij richten tot de onbekeerden, die genoeg scheppen in alles wat zondig is, indien het slechts hun zinnen een ogenblik zal bevredigen. Ik zou u temidden van uw zinnelijke vermaken willen vragen: 'Waar is de geboren Koning der Joden?' Er zijn voornamelijk slechts twee koningen, die in deze wereld regeren: de ene is God, de enige rechtmatige Vorst van de aarde, en de andere is de duivel, een overweldiger. Daarom bedenkt dat u een onderdaan bent óf van het Koninkrijk Gods óf van de duivel, en zowel zijn onderdanen als de duivel zelf zijn allen verdervers van het Koninkrijk van Christus. Want Christus zegt: 'Wie met Mij niet is, die is tegen Mij'. Houdt u zoveel van zijn regering, dat u eerder verkiest met hem gestraft te worden dan afstand van hem te doen? Want er wordt gezegd: 'En de duivel (met allen die door hem worden verleid) werd geworpen in de poel des vuurs en sulfers, (...) in alle eeuwigheid: Indien u zegt dat u niet wilt dat Christus Koning over u is, moet die geest, de duivel, koning over u zijn, en indien u in zijn dienst bevonden wordt, zult u; dezelfde vreselijke bezoldiging met hem ontvangen.

Maar ik zou mijn gedachten een andere wending willen geven, en gawe God, dat iedereen die mij heden hoort, mocht zijn onder het getal van hen die, met een aanhoudende begeerte om Christus de Zaligmaker te vinden als hun Koning, te dien einde vragen: 'Waar is de geboren Koning der Joden?' Want hij (of zij?) zou gaarne willen dat Hij Koning over en in ons zou zijn, en zou zich erover verblijden.

Dezulkten antwoord ik: Hij is nu in het midden van Zijn volk Israël, in Zijn heilige stad Jeruzalem en Hij staat daar met open armen om allen te ontvangen die gewillig door Hem tot God komen; want allen moeten zich hier of hiernamaals aan Hem onderwerpen. Indien u nu geen onderwerp van Zijn barmhartigheid bent, moet u hiernamaals het onderwerp van Zijn toorn zijn; er is geen middenweg. Voor Hem zal

zich buigen alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde en die onder de aarde zijn. Zelfs de duivelen, die u nu verzoeken Zijn oppermacht te verwerpen en Zijn regering te verachten, beven bij de gedachte aan Zijn komst om hen te oordelen; ja, zelfs in de staat van Zijn menswording en vernedering, en in de omstandigheden van Zijn armoede moesten zij Zijn Godheid belijden en uitroepen: 'Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods'.

Wel, hebt u Christus begeerd als uw eeuwige Koning, uw Alles, uw Deel in eeuwigheid? Geeft u boven alles aan Christus de voorkeur? Misschien zegt de een of ander: 'Ik vrees van niet; ik gevoel dat ik zo onkundig ben van mijn hart, dat ik niet weet of ik eigenlijk aan Hem de voorkeur geef of niet'. Kunt u zeggen dat dit uw droefheid en last is? Begeert u en bidt u in uw hart, dat het aldus zou zijn? Begeert u ernstig dat deze God-Mens alleen Koning over u zou zijn? Zo ja, dan is Hij nu door de belofte uw eeuwig Alles; en Hij zal Zich als uw Zaligmaker en Koning bewijzen; want er wordt gezegd, *dat zij een gewillig volk zullen zijn*; waar een gewillig hart is, zal het aangenaam zijn naar hetgeen iemand heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft. Daarom bent u nu Gode aangenaam in Hem.

Nu: 'Waar is de geboren Koning der Joden?' Waarom staat de beschroomde, vrezende gelovige van ver? Is er iets schrikwekkends of ontzagwekkends in deze barmhartige Koning? Nee, voor dezulken als u werd Hij als een lam 'ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.

Maar u zegt: 'Ik gevoel mij nog een zondaar'.

Wel, is Hij niet nog de Zaligmaker en de Vriend van zondaren? Hij zegt: 'Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering' Indien u Hem aanroept, hoewel uw zonden u nalopen, staat er geschreven: 'Een iegelijk die de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden'; want 'ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal'. Het is een grote blijdschap voor allen die hun verkiezing van God weten; voor allen die hun aandeel erin zien en weten. Tot ons wordt deze goede tijding gezonden. Daarom verblijden wij ons wanneer wij ze horen.

Maar sommigen zijn misschien moedeloos en bedroefd vanwege de zwakheid van hun geloof en worden misschien verzocht tegen te spreken en te besluiten dat zij geen gelovigen zijn, omdat hun geloof zo zwak en klein is.

Ik zou willen vragen hoe Christus werd geboren. Werd Hij dadelijk een volmaakt mens gemaakt? Nee, Hij was Zelf eenmaal een klein, zwak, teer Kindeke, hoewel Hij tegelijkertijd de Sterke God was, Die hemel en aarde ondersteunde. Waarom bent u dan terneergeslagen? Indien u het minste greintje van het ware Goddelijke geloof bezit, bent u even zeker één van Zijn leden als wanneer u geloof had om alle wonderen te doen, en u bent nu evengoed een gelovige als wanneer u met Hem zou zitten in heerlijkheid, want Zijn zwakheid was geen belemmering voor Zijn Godheid en Zoonschap. Zie hoe de wijzen bogen, Hem vereerden en Hem aanbaden in Zijn kinderlijke staat. Ook is uw zwakheid geen belemmering voor uw kindschap. De apostel Johannes zegt: 'Ik schrijf u, kinderkens'. Kleinheid is een heerlijk kenmerk bij onze Koning; want, hoewel Hij de Sterke God is, noemt Petrus Hem het 'heilig Kind Jezus'. Daarom zijn kleine en zwakke gelovigen even dierbaar in Zijn ogen als de sterkste. Hij is beide hun gerechtigheid en sterkte, want er wordt gezegd dat Zijn rechtvaardigheid is 'tot allen en over allen die geloven'. 'In Zijn dagen zal (...) Israëel

zeker wonen; en dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID: Waarom zou de gelovige dan zeggen: 'Nu zal ik een van de dagen door Sauls hand omkomen'? 'Is de hand des HEEREN verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen'?

En wat indien gij ook in armoedige omstandigheden verkeert?

Bedenk dat uw Zaligmaker zelfs armer was dan u, en Hij heeft de armen gezegend; daarom zie op Hem. Hij zal niet toelaten dat u iets ontbreekt van deze wereld, dat uw ziel goed zou doen, want Hij is wijs en weet hoe Hij voor Zijn volk moet zorgen. Wie of wat kan hen kwaad doen, of hen de baas zijn, terwijl zij onder de leiding van zo'n Koning verkeren?

Maar om tot een besluit te komen: laat ons bidden dat wij deze wijzen mogen navolgen, die van zo ver kwamen om de Koning van de Joden te zoeken. Zij schijnen mij de eerstelingen van de heidenen, aan Christus gegeven, te zijn geweest. Wat mij aangaat, ik kan niet begrijpen hoe zij zo ijverig konden zijn in hun zoeken naar Hem en toch niet de Zijnen waren. Daarom, zeg ik, laat ons hen navolgen in onze belijdenis door voortdurend te vragen: 'Waar is de geboren Koning van de Joden?' Laat ons tegelijkertijd bedenken dat Hij zowel Zijn kinderen regeert als voor hen zorgt en hen beschermt. Er zijn velen die graag zouden willen dat Christus hun Zaligmaker was, maar niet hun Heere; zij willen niet graag door Hem als Koning geregeerd worden. Maar Hij zegt: 'Ben ik een Heere, waar is Mijn vreze? Ben Ik dan een Vader (Koning), waar is Mijn eer?' Hij is niet een goed onderdaan, die een wereldlijk vorst niet zou willen eren door zijn geboden nauwgezet te gehoorzamen; maar wat is een wereldlijk vorst vergeleken bij onze hemelse Vorst en Koning? Voorzeker moesten wij dan eigenlijk met blijdschap al de geboden van deze liefhebbende Heere gehoorzamen, onder Wie wij geestelijk zijn geboren.

Kom dan, laat ons Hem onze ganse ziel, lichaam en geest stellen tot een offerande, welke is onze redelijke godsdienst, waardoor wij de wijzen zullen navolgen in hun gaven. Laat het niet genoeg zijn het slechts met woorden te doen, want dat is op zijn best slechts een dood geloof. Ons wordt in Gods Woord bevolen goed te doen aan allen, 'maar meest aan de huisgenoten des geloofs!' Laat ons Hem ook dienen van onze goederen, door iets te geven om de armen te ondersteunen, vooral in de tijd van het jaar, wanneer het gure weer er dringend om vraagt.

Moge deze overweging uw hart met ontferming bewegen over de onderdanen van uw Heere, de Koning van de Joden, en het zal door Hem aangenomen worden alsof u het Hemzelf, in Zijn eigen Persoon, had gedaan. Laat ons eveneens bedenken, dat zij die hun Koning met alle genoegen gehoorzaam zijn, de meest eerbare onderdanen zijn en Hem de meeste eer geven.

Moge de Heere ons meer genade geven, ons weldoen vermeerderen en ons daarin zegenen en uitbreiden, opdat het goed anderen mag toevloeien, de troost daarvan de onze zij en al de eer de Zijne, voor zover het geschiedt om Christus' wil, Welke met de Vader en de Heilige Geest zij eeuwige heerlijkheid en eer. Amen.